

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

XXV. évfolyam 2. szám, 2021. Február

BORSZÉK ÁLTALÁNOS
VÁROSTERVÉNEK FRISSÍTÉSE (PUG)

2.

MEGNÝILT A BORSZÉKI
OLTÓKÖZPONT

4.

MESÉLŐ MÚLT
BORSZÉK AZ ERDÉLYI FÜRDŐK FEJEDELME...

6.

TÖBB SZOLGÁLTATÁSSAL IS BŐVÜLNE A SÍPÁLYA KÖRNYÉKE

Részlet a látványtervből / Kalandpark

Igazi szórakoztató központtá alakul a borszéki Reménység sípálya és annak környéke. A több mint 7,5 millió lejesre becsült fejlesztés során több új szolgáltatás bevezetését és attrakció építését tervezi a polgármesteri hivatal, az ezzel kapcsolatos megvalósíthatósági tanulmány már elkészült.

„Két éve működik a sípálya területén, a téli időnyen kívül, a nyári bobbpályánk. A tapasztalatok azt mutatják, bevált ez a beruházás, szerencsére a tavaly sikerült működtetni a pandémia dacára is, akárcsak az utóbbi hónapokban a sípályánkat” – fogalmazott Mik József polgármester. Az előjáró kiemelte, ez azért is fontos, mert jelentős a versenyhelyzet a régió turisztikai kínálatában, a Székelyföldön létező két bobbpálya sikere pedig hasonló beruházásokra sarkall más szolgáltatásokat is. Ezen okból kifolyólag is szükséges a továbbgondolkodás a turisták számára

nyújtott szolgáltatások terén.

„Hiányolom, hogy nincsenek regionális szintű egyeztetések a turisták számára felkínált szabadidős tevékenységekkel kapcsolatban. Hiába ajánljuk a térségbe látogatóknak 30 kilométeres körzetben ugyanazokat a szolgáltatásokat, az senkinek sem jó. Diverzifikálni kellene ezeket, így mindenki egyedi kínálattal tudna előrukkolni” – méltatlankodott a városvezető. Kiemelte, a Reménység központ bővítéséhez ausztriai és magyarországi parkokból inspirálódtak.

Az új attrakciók helyszíne a jelenlegi

sípályák környéke, illetve a vele szemben levő, majdnem kéthektáros önkormányzati terület. A megvalósíthatósági tanulmány szerint, az említett területeken több szolgáltatással, köztük mászófallal ellátott kalandpark épülne felnőtteknek és gyerekeknek egyaránt, valamint tirol kötélpálya szintén mindkét korosztály számára.

Ezen kívül téli és nyári időszakban is használható tubing pálya is lesz, valamint szintetikus jéggel ellátott műjégpálya, amit így használni lehet majd télen-nyáron, illetve íjászatra és tereplövészetre is lenne lehetőség.

(folytatás a 2. oldalon)

(folytatás az 1. oldalról)

Részlet a látványtervből / Irodaház

Ugyancsak az elképzelések között szerepel egy kisebb tó kialakítása is a sípályákkal szembeni önkormányzati területen, amelyhez csónakos vízi csúszda is tartozna, illetve vízibiciklizési lehetőség. Ugyanerre a területre egy kisebb irodaépületet is terveznek, a sípálya tetejére pedig egy kilátó is épül.

A polgármester elmondta, a beruházás értéke meghaladja a 7,5 millió lejt. „A tanulmányt benyújtottuk az Országos Beruházási Ügynökség (CNI), illetve a Turisztikai Minisztériumhoz is, lássuk honnan kapunk finanszírozást a kivitelezésre.” Az előjáró ügy foglalmazott, a kiviteli tervek a következő hónapokban mindenképpen elkészíttetnek, és ha esetleg nem lesz központi támogatás, akkor saját forrásból elkezdik a beruházást.

Rédai Botond

BORSZÉK ÁLTALÁNOS VÁROSTERVÉNEK FRISSÍTÉSE (PUG)

Borszék Általános Városrendezési Tervének (PUG) 2011-ben elvégzett legutóbbi frissítése óta eltelt időszakban számos olyan strukturális változás állt be a városrendezési folyamatokban, amely a városrendezési terv frissítését teszi szükségessé. A PUG célja, hogy meghatározza a település célkitűzéseit, intézkedéseit és fejlesztéseit egy 10 éves időtartamra. A dokumentum a gazdasági jólét, a társadalmi egyensúly és az egészséges környezet elérése érdekében az intézkedések alkalmazására összpontosít, minden kulturális jellegzetesség, a meglévő épített örökség, a társadalmi befogadás figyelembe vételével, a gazdasági fejlődés és a meglévő természeti erőforrások kiaknázása révén.

Az Általános Városrendezési Terv témáinak kivonata.

Az általános városrendezési terv kidolgozásának alapjául szolgáló fő témák a következők:

- a településfejlesztési program megvalósí-

tása, a helyi közösség tagjainak javaslatai alapján;

- a gazdasági tevékenységek fejlesztési stratégiájával és a népesség alakulásával kapcsolatos elemek meghatározása;
- beruházások vonzása Borszék üdülővárosába, amelynek így a város vonzerejévé kell válnia;
- a belterületek optimalizálása, a beltelkesítési folyamat felülvizsgálata összhangban a városhoz tartozó természetvédelmi területekkel;
- az építési örökség védelme, a Hétvezér Sétány ingatlanjainak a felújítása;
- új városfejlesztési területek létrehozása a következő kategóriákhoz: alacsony építészeti házak, tömbházak, lakóövezeti központok, szolgáltatások, irodák, ipar, kereskedelem, különböző létesítmények, egészségügyi épületek, sportépületek, rekreációs területek (sípálya), autóforgalom, tömegközlekedés, gyalogos forgalom, kerékpárutak, zöldövezetek;
- javaslatok egy városi keretrendszerre a minőségi lakások hiányának enyhítésére;
- a környezeti problémák megoldása, illetve

a 26 négyzetméternyi zöldfelület / lakó cél elérésére;

- a közhasznú célokra hasznosítható belterületek azonosítása;
- a javasolt célok elérésének módjai a tulajdonjog tisztelgés mellett;
- a közpénzi kiadások minimalizálása a javasolt célok elérése érdekében.

A városrendezési terv meghatározza Borszék közigazgatási területén a földterületek és építmények esetében alkalmazott stratégiát, prioritásokat és szabályozásokat.

A PUG összeállításánál során az új városrendezési szabályzat is elkészül, melynek célja olyan szabályozások kidolgozása, amelyek összhangban vannak a város fejlesztési irányelveivel, a törvényes előírásokkal, illetve az új PUG-ban foglaltakkal. A szabályzat fejlesztési irányelveken alapul, és figyelembe veszi az új PUG-ban foglaltakat, védett területek és turizmus sajátosságait és jellegzetességeit. A kidolgozott szabályzatot csak indokolt esetben lehet majd zonális rendezési tervvel (PUZ) módosítani.

(folytatás a 3. oldalon)

TANÁCSHATÁROZATOK

A 2021.02.23-án megtartott tanácsülésen a következő határozattervek kerültek napirendre, illetve elfogadásra:

A 18/2021-es határozattal jóváhagytuk a 2020. december 31-i pénzügyi kimutatást.

A 19/2021-es határozattal elfogadtuk a 93/2020-as tanácshatározat 1. és 2. cikkelyének módosítását, a borszéki városháza épületének energetikai felújításáról szóló pályázat költségvetésének aktualizálásáról.

A 20/2021-es határozattal elfogadtuk Kapott Zoltán Imre, 15/2003-as törvény alapján kiosztott földterületéről való lemondását.

A 21/2021-es határozattal elfogadtuk Tamás Adrian Cristian, 15/2003-as törvény alapján kiosztott földterületéről való lemondását.

A 22/2021-es határozattal elfogadtuk Kopány Stefan és Vild Maria bérlők kérelmét, állami lakóterületen található, bérelt ingatlan

külső javításaira fordított összegek bérből való elszámolását.

A 23/2021-es határozattal jóváhagytuk a borszéki rendelő alsó szintjének ideiglenes átalakítását Covid-19 elleni oltóközponttá.

A 24/2021-es határozattal jóváhagytuk a 94/2020-as tanács határozat módosítását, amely a 2021-ben alkalmazandó helyi adók és díjak jóváhagyásáról szól.

Mosnéag Annamária

(folytatás a 2. oldalról)

Az általános városrendezési terv a következő általános témaköröket tárgyalja:

- integrált városfejlesztési programok;
- az idegenforgalom előmozdítása Borszék üdülővárosában;
- jó minőségű közterek létrehozása;
- az infrastruktúra korszerűsítése és az energiahatékonyság növelése;
- hatékony és olcsó városi közlekedés népszerűsítése;
- proaktív innovációk és oktatási politikák;
- a helyi gazdaság és a munkaerőpiacra kapcsolatos helyi politikák konszolidációja.

Az Általános Városrendezési Tervnek meg kell adnia a szükséges eszközöket a fent

említett témakörök tárgyalása során kidolgozott javaslatok hatékony gyakorlatba ültetéséhez.

A Regionális Fejlesztési és Idegenforgalmi Minisztérium 2701/2010.12.30. számú rendelete szerint az új PUG kidolgozása során a helyi önkormányzat elkészíti a nyilvánosság tájékoztatásának és konzultációjának naptárát a PUG és a városrendezési szabályzat kidolgozásáról, az alábbiak szerint:

1. szakasz - A nyilvánosság bevonása az előkészítő szakaszba.

2. szakasz - A nyilvánosság bevonása az általános városrendezési terv és városrendezési terv előkészítő szakasza során megfogalmazott előzetes javaslatok megfogalmazásába.

3. szakasz - A nyilvánosság bevonása a frissített PUG és városrendezési szabályzat jóváhagyásának folyamatába.

4. szakasz - A nyilvánosság bevonása a PUG végrehajtásának monitorizásába.

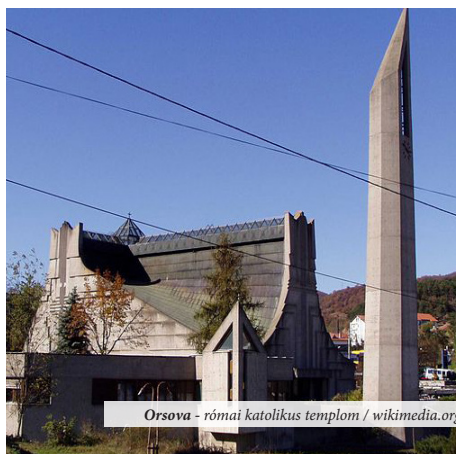
A PUG kidolgozásával kapcsolatos konzultáció naptárát annak kezdete előtt 30 nappal a lakosság tudomására hozzuk a városháza internetes felületein megjelentetett hirdetések által, illetve a Források és Izvoarele havilapokban közölt információk révén. Jelen dokumentum eredeti változatát román nyelven tanulmányozhatják a városháza honlapján (www.statiuneaborsec.ro).

Összeállította, Fokt Paula mérnök

SZOMSZÉDOLÁS MÉG MINDIG A VÉGEKEN (FOLYTATÁS)

Ha már elmentünk Herkulesfürdőre, érdemes kicsit szétnézni az országnak ebben a dél-nyugati szegletében, a Duna mentén. De mielőtt a Duna felé vennénk utunkat, látogassunk el a Bigár (máshol Bigari) vízéhez. Krassó-Szörény megyében, az Aninai és Almás-hegység határolta medencében, a Ménes-völgyben található, közvetlen az 57B út mellett. A vízesség nem méreteivel, hanem különleges szépségével kápráztatja el a látogatót. Mintha egyszerre a mesék világában találnánk magunkat, és szinte várjuk, hogy a vízfüggöny mögül, mely szívárványosan tündöklök a napsütésben, előlépjön Vénusz, de legalább egy Hableány. A többi ámban lezúduló vizet, mely egy kupolaszerű mésztufa-képződményre csorog alá, a Minis-patak táplálja. Nyugodtan mondhatjuk, hogy világhírű, hiszen a The World Geografy a világ legszebb vízességének nevezi.

Most induljunk Orsova felé. Herkulesfürdőtől kb. húsz km távolságra van, a Duna bal partján. A régi várost, a hozzá tartozó Ada Kaleh szigetével együtt, a Vaskapu vízi erőmű építése során elárasztották. A római idők óta létező, gazdag történelmi várost temet a Duna vize. Az Ada Kaleh-sziget jórészt muzulmán lakosságát elköltöztették a mecsettel, a szigeten található erőd egy részével a Simian-szigetre. Alulírottak még volt szerencséje egy iskolai kirándulás alkalmával, a 60-as években bejárni a már alig lakott szigetet. Itt forgatták a Jókai azonos című regénye alapján készült Aranyember c. film jeleneteit is. Ma már csak a Szörényvár

Orsova - római katolikus templom / wikimedia.org

melletti fotókiállítást szemlélve alkothatunk képet a jó félszázad előtti Orsováról, Ada Kaleh szigetéről. A város lakosságának egy új várost építettek, Újorsovát, melynek egyik nevezetessége az 1972-74 között épült katolikus templom. Az új, kereszt alakú templom azért a magyar múltól is mesél. A bejáratnál jobbra, márványtábla tudatja három nyelven: „Szent Korona Orsovánál volt 1849-től 1853-ig elrejtve. Az elásás helyén, a Szent-Korona ittlétének emlékére 1855-ben Koronakápolnát építettek. A kápolna a Duna vize alá kerülve, emlékül a Koronát tisztelők ezen táblát állították.” A templom egy másik érdekessége, hogy a keresztutat ábrázoló, a templom falát körbefutó óriási freskón a festő a bibliai szereplők közé a XX. század néhány közismert szereplőjét is elrejtette. A figyelmes szemlélő felfedezheti John Lennont, Lenint, Nadia Comaneci-t, Florin Piersic-et és Széles

Annát.

Orsován lehetőségünk nyílik egy szép hajókirándulásra. A kikötőből sétahajók indulnak a gyönyörűségei Kazán-szorosba. A Kazán-szoros az Al-Dunának, a Vaskapu-szorosnak (mely természetes határt képez Románia és Szerbia, ill. a Kárpátok és a Balkán-hegység között) legizgalmasabb, legfestőibb szakasza. Vízen és szárazon egyaránt. Aki a hajó helyett az országutat választaná, az sem csalódik. A széles Duna a szurdokban összemegy szelvényben, megnő mélységben, és látványos mészkősziklák között, melyek több barlangot is rejtene, tör utat magának. Ezt a legszebb, legszűkebb, 9 kilométeres szakaszt nevezik Kazánnak. A török eredetű szó üstöt, üstben fortyogó vizet jelent. Nos, az Al-Duna szabályozása, az erőmű és gát építése előtt igencsak fortyogott a víz a sziklák között, a hajózás pedig kockázatos vállalkozás volt. A Duna román oldalán megcsodálhatjuk a Iosif Constantin Dragan által finanszírozott hatalmas, 40 méter magas, sziklába vésett (pontosabban sziklából „kiemelt” Decebal-fejet. Alpinisták vésték 8 éven át. Latin felirat hirdeti mindenkinek - a monumentális alkotás a szerb oldalról is jól látható -, hogy Decebal a dákok királya.

A Kazán-szoros nem lehet egy „szomszédolás” keretében leírni. A fenti pár mondatot csak ízelítőnek és biztatásnak szántam: „Vedd a bakancsot s a hátizsákot”, és indulj! Sok csoda vár rád!

Kolbert Tünde

MEGNYÍLT A BORSZÉKI OLTÓKÖZPONT

Várjuk azokat a személyeket, akik igénybe vennék a koronavírus elleni oltást!

Nyitva tartás : 8-20 óra.

Felhasznált oltóanyag: Pfizer/BioNTech

Feliratkozási lehetőségek:

- személyesen a családorvosi rendelőben;
- telefonon a következő elérhetőségek egyikén:

• Horvat Felicia (közösségi asszisztens): 0722 352 718;

• Patka Magdolna (egészségügyi asszisz-

tens): 0745 647 639;

• dr. Nistor Gabriela (családorvos): 0744 175 028;

- online, a Rovaccinare kormányzati platformon;

A borszéki központ esetében oltásra a következő személyek jelentkezhetnek:

• **65 év fölötti személyek;**

• **Krónikus betegek, életkortól függetlenül. A betegségek listája a következő:**

cukorbetegség, túlsúly, más anyagcsere-

betegségek (veleszületett is), szív- és érrendszeri betegségek, vesebetegség, onkológiai betegségek, tüdőbetegségek, idegrendszeri betegségek (Down-szindróma is), májbetegségek, autoimmun betegségek, súlyos immunhiányos betegségek (transzplantáción átesett betegek, előzetes orvosi jóváhagyással, biológiai terápia vagy hosszútávú kortikoszteroidkezelés alatt álló betegek, HIV fertőzöttek)

• **Fogyatékkal élő személyek.**

A MACSKA HÉT ÉLETE ÉS A SZEGÉNY KUKÁSBÁCSIK MÁSODIK RÉSZ

Előző havi lapszámunkban szerzőnk feltárta, mit is jelent pontosan a szelektív hulladékgyűjtés, illetve részletesen bemutatta, mit hogyan érdemes szelektálni. Ehavi számunkban picit szétnéz saját háza tájékán, és ez alapján ismerteti a különböző műanyag típusokat, és néhány jó tanáccsal is ellát bennünket.

Minekutána a nagyon kedves és segítőkész munkatárs jóvoltából így megvilágosultam, eszembe jutott, hogy mi lenne, ha leltároznám a háztartásban található műanyagokat, hadd lássam, milyen újrahasznosítási szimbólummal találkozom. Biztos ismerősek ezek a kódok a kedves olvasónak, a műanyag tárgyak alján jelennek meg általában, vagy pedig a címkén.

Tévedés ne essék: a számok nem azt jelzik, hogy egy adott tárgy hányszor került újrahasznosításra, de még arra sem garancia, hogy egyáltalán újrahasznosítható-e. Ezek a számok, kérem, csak a műanyagok különböző típusait hivatottak jelezni. És különben is, csak a macskának van 7 élete, a műanyagok zömének legtöbbször csak 1 – de az legalább hosszú, ha nem (Uram bocsá) örökkévaló.

• PP (5) jelzést találtam a mustáros, tejfölös, joghurtos, mascarpone, étel-, szennyes- és bármilyen egyébre való tároló dobozokon, mosókapszulás dobozon, tusfürdő, sampon flakonján.

Újrahasznosításuk eredménye a műanyag seprű, kefe, autómobilok műanyag részei, jégkaparó stb.

• HDPE vagy PE-HD (2) és LDPE (4) jelzéssel ellátott műanyag tartályoktól hemzsegett a fürdőszoba: tusfürdő, sampon, tubusos krémek, fogkrém, hajbalzsam, tisztítószerek tömkelege. És a zacskók.

Újabb flakonok, kukák, műanyag járólap, kerti bútor, csövek, komposztládák készülnek ezekből a típusú újrahasznosított

műanyagokból.

• PET (1) jelzésűek a pillepalackok és az átlátszó vagy áttetsző palackok: „pettes sör”, „pettes víz”, szájvízes üveg, áttetsző flakonos sampon, ablaktisztító.

Ha felvinnénk a jó meleg polár és fleeced pulóverünket és elnyúlnánk a poliészter szőnyegünkön, akkor teljesen körülölelné az újrahasznosított PET Coccolino-élménye.

• A PVC (3) ismerősen csenghet sokunk fülében. Ebből a fajta műanyagból készült a kábelek bevonó rétege és a lefolyó csövek. De ebből készül a linóleum vagy vinilin, a műanyag lambéria és a termopán ablakok, ajtók is.

Ez a fajta műanyag nem vagy csak elenyésző mértékben újrahasznosítható, és ami a legborzasztóbb: soha nem bomlik le! Nem is csoda, hogy nem gyűjtik be.

• PS jelzésű műanyagot nem találtam a bent, de kint annál inkább – ez a poliszti-rén, polisztirol vagy hungarocell, kinek hogy tetszik. A lépésálló szigetelés is PS, bár a padlót nem szedtem fel, hogy meggyőződjek róla. A micceses tálca, a „vidd-magaddal” kávéspoharak és a vendéglők „vidd el” ételtároló dobozai is ebből a fajta műanyagból készülnek.

Mivel sok energia kell a PS újrahasznosításához, ezért az nem kifizetődő. Remélem házaikra hosszú életű lesz, egyébként amennyiben lehet, elkerülendő, a szelektív gyűjtőbe sem kerülhet.

• Minden egyéb típusú műanyag a 7-es szám alá sorolható, mint például a polikarbonát (CD-k, DVD-k, egyes szemüveglencsék, fényszóró burák, tetők anyaga), az üvegszál, az akril és mások, amelyeket főként azért nem hasznosítanak újra, mert több komponensű műanyagok, az újrahasznosítás legfontosabb alapfeltétele pedig éppen a szelektív gyűjtés, azaz a különböző műanyag-típusok a-la-pos szétválasztása.

Kutakodásom első fejezete itt véget ért.

Világosabban látom, hogy mit tehetek bele abba a bizonyos RDE Huron feliratú zsákba, és mindenkit arra biztatok, hogy ha egyebet nem is, de legalább a „pettes üvegeket”, a „nájlompungákat” és a konzerves, sörös, üdítő fémdobozokat tegye külön, hogy hátha-hátha néhány év múlva az ország nem utolsó helyen lesz Európában, ami a szelektív hulladékgazdálkodást illeti. Nem mellesleg sajnálom a kukásbácsikat, akik havonta kiszállnak, hogy elvigyék a ... mit?

Fazakas Emese

MINDEN SZÜLŐNEK TUDNIA KELL!

Maria Montessori, olasz gyermekorvos és pedagógus volt. Egy neves oktatási módszert fejlesztett ki, ami a kicsik képességeit fejlesztette. Maria egy olyan módszert talált ki, amely arra neveli a kicsiket, hogy koncentrálnak arra, amit csinálnak, hogy gondolkodjanak. Mindezt úgy, hogy nem kell őket jutalmazással, vagy büntetéssel ösztönözni. Néhány példa, akiket az általa felfedezett oktatási módszerrel tanítottak: Steve Jobs az Apple alapítója, Gabriel Garcia Marquez író, Michael Douglas és Hugh Grant színészek, Larry Page és Sergey Brin, a Google alapítói, Bill Gates, a Microsoft alapítója, de az angol királynő unokái, William és Harry herceg is Montessori-féle oktatásban részesült.

Maria Montessori 20 tanácsát írom most le, amelyet ha elolvasnának a szülők, jobb lenne a gyerekekkel a kapcsolatuk:

1. A kicsik mindent a környezetükből

tanulnak.

2. Tiszteld a gyermeked!

3. Neveld önállóságra!

4. Hagyd, hogy válasszon!

5. Hagyd, hogy független legyen!

6. Példával tanítsd, ne csak kijavítsd!

7. A szükségleteire figyelj oda, tanítsd meg, hogy ő is figyeljen mások szükségleteire!

8. Legyen türelmed! Ha egy gyereknek több idő kell ahhoz, hogy megtanuljon valamit, légy megértő!

9. Egy gyerek, akit folyton kritizálnak, mások fölött fog ítélkezni.

10. Ha érzi, hogy elfogadod, magabiztos lesz.

11. Tiszteld, ha hibázott és ki tudja javítani a hibáját. Amikor olyasmit csinál, ami veszélyes lehet, akkor meg kell állítanod!

12. Ne beszélj csúnyán róla, ha ő ott van!

13. Azzal törődj, amit meg akarsz neki tanítani, ne a rossz dolgokkal, amiktől szeretnéd megóvni!

14. Válaszolj a kérdéseire akkor, amikor kérdez, mert fontos neki amit mondasz.

15. Ha nincs szüksége segítségre, ne segíts!

16. Ha valamit csinál, ne szakítsd félbe! Hagyd dolgozni, tevékenykedni!

17. Az otthoni környezet nagyon fontos, ne vegyék körül olyan dolgok, amikre nincs szüksége!

18. Mindig a legjobb tudásod szerint beszélj a gyermekeddel!

19. Segíts neki, hogy átlépjen azokon a dolgokon, amikben nem tökéletes. Tedd ezt kedvesen, türelemmel és szeretettel!

20. Segíts neki, ha tevékenységet keres és hagyd békén, ha megtalálta!

Kovács J.

ISTENFÉLELEM ÉRTELMEZÉSE AZ ÚJSZÖVETSÉGBEN

Előző írásomban is hangsúlyoztam, annak fontosságát, hogy helyesen kell érteni és élni az Istenfélelem fogalmát. A félelem kifejezésre ebben az esetben nem a félni valakitől értelmében kell tekintenünk, hanem ez a kifejezés sokkal inkább a félni valakit jelentést hordozza, azaz megadni valakinek a tiszteletet, hódolni valakinek, akinek elismerjük a tekintélyét, a nagyságát. Az evangéliumokból olvassuk, hogy Jézus csodatettei a szemtanúk körében istenfélelmet váltottak ki. Így történt ez a béna meggyógyításakor (Lk. 5,26), vízen járás megtörténte (Mt. 24,26), vagy a naimi ifjú feltámasztásakor (Lk. 7,16). Mindezekből és saját emberi tapasztalatainkból is állítható, hogy az istenfélelem és a hit között szoros a kapcsolat. Megállapíthatjuk, hogy a hit hiánya vagy gyengesége kapcsán megjelenik a szolgáló félelem, vagyis félni valakitől. A tanítványokat a tenger lecsendesítésekor „nagy félelem fogta el”, de nem a háborgó tenger miatt féltek, hanem Jézus hatalma láttán ijedtek meg. Ezzel ellentétben az élő, aktív hit táplálja az istenfélelmet. Az Apostolok Cselekedeteiben a keresztények állandó jelzőjeként, emberi alapmagatartásként tűnik fel a szentírásban az „istenfélő”. A kora keresztény írók pl. Justinus és Athenagoras, ezért nevezték kizárólag a keresztényeket „istenfélőknek”, mert ez-

zel akarták a pogányoktól való különbséget kiemelni, érzékeltetni. Ugyanis a pogányok nem ismerték az istenfélelem erényét, hanem pánikszerűen rettegtek hamis bálványaiktól. Erre a bölcs félelemre maga Jézus Krisztus szólított fel minket: „Nektek, barátainknak mondom: Ne féljete azoktól, akik a testet ugyan megölik, de aztán semmi többet nem tehetnek. Megmondom én nektek, kitől féljete: Attól féljete, akinek, miután megölt, ahhoz is van hatalma, hogy a kárhozatba taszítson benneteket.” (Lk. 12,4-5) Az istenfélő ember fél megbántani, megiszorítani az ő Istenét. Fél a maga útján járni, fél megtérni az Istennek nem tetsző dolgokat a szívében pl. haragot, ellenséges indulatot, meg nem bocsátást a másik ember iránt, mert tudatában van annak a ténynek, hogy Jézus megosztott szívben nem lakik. Vagyis nem tűri meg életében a bűnt, mert az elválasztja őt Istentől. Tisztában van azzal, hogy amivel Istent „megiszorítja”, azzal a saját életét is csak fertőzné. Megtiszteli Istent azzal, hogy komolyan veszi Őt élete minden területén és megbecsüli. Abban nyilvánul meg irántunk Isten szeretete, hogy Egyszülött Fiát küldte el a világba, hogy éljünk őáltala. Kialtozás című versében refrénszerűen ismételteti József Attila: „Nagyon félek a büntetéstől.” Hogy is kezdődik ez a vers? „Jaj, szeressetek szilajon!” Igen, a költő

alighanem megsejtette az újszövetségi igazságot: „a teljes szeretet kiűzi a félelmet”. János apostol levelének központi gondolata ebben a tömör meghatározásban összegezhető: „Az Isten a szeretet. A szeretetben nincs félelem, sőt a teljes szeretet kiűzi a félelmet.” (1 Jn. 4,18) Csakis az isteni agapé a „teljes szeretet”. Az ember szeretete mindig töredékes marad. Isten szeretete olyan, mint a Nap: saját fénye van, és sugarai mindent átjárnak. Az emberi szeretet pedig olyan, mint a Hold: nincs saját fénye, viszont visszaveri a rá eső fénysugarakat. Ha „a rettegést kirekesztő szeretet” átjár minket, akkor nem félünk, hanem élünk Őáltala. Az isteni szeretet nélkül kétségbeesett emberi erőfeszítés lenne csupán a mi szeretetünk. Ezt támasztja alá a sok megoldatlan és reménytelen családi konfliktus, ezt erősíti meg a magányos emberek küszködése, a félelmei között hanykolódó, depressziós és öngyilkossági gondolatokban vergődő emberek küzdelme - ezek mind-mind annak a szomorú előjelei, hogy az ember – az isteni agapé nélkül – nem képes a szeretetre. Viszont itt van a félelmünk feloldásának egyetlen és igazi megoldása, ha kétségeinkben, félelmeinkben rájövünk, mint József Attila, hogy a teljes szeretet kiűzi a félelmet és ez a szeretet nem más, mint maga az Isten.

A pap

MESÉLŐ MŰLT

BORSZÉK AZ ERDÉLYI FÜRDŐK FEJEDELME, 1901

Kaszinó

Borszéket, az erdélyi fürdők fejedelmét 190-ben is vidám, gyógyulni és mulatni vágyó vendégsereg hódolata és bámulata környékezte, bár bizonyára a nehéz, sőt beteges emberekre elijesztő közlekedési viszonyok miatt, talán az eddiginél kisebb számú, de azért az intelligencia minden rétege képviselve volt s a társadalmi összetartásnak összeolvasztó erejével rendezték a jól sikerült mulatságokat.

Az Anna-bál éppoly jóízű vigalom volt,

mint amily sikerült és élvezetes estét szerzett a fürdő vendégeknél egy néhány dallamos szép asszony és leány s a vigalmi bizottság néhány lelkes tagja, két hangversennyel. Az első helyi jótékony célokra rendezték, ügyes műkedvelői előadással, élvezetes zongora- és énekszámokkal fűszerezve, a másodikat aug. 13-án az építendő ev. ref. templom javára!

Ez utóbbi, melynek rendezésében lélekemelő egyetértéssel buzgókodtak felekezeti és nemzeti különbség nélkül urak és höl-

gyek egyaránt, mint egy ma vett táviratból értesülünk, fényes eredménnyel sikerült s programja bármely nagy város hangverseny termébe beillett volna, nem hogy a borszéki „Kaszinó” falai közé.

Három gyönyörű előképet mutattak be, melyek művészi ízlésre valló dekorációja s élénk fantáziájú rendezése különös feltűnést keltett.

Legszebb volt a „Műterem”, melyben városunk szépei közül Sebestyén Miklósné vett részt. Jól sikerült „A tánclecke”, rokokó jelmezekben s legfrappánsabb volt az Ocskay brigadéros első felvonásának zárójelenete, melyben Dr. Szász Károlyné énekelt Dili nótáját tárogató kísérete mellett, a merengő Ocskay lábainál s körülvéve az Ocskay híres brigádjától, melynek tagjait fiatal urak képezték.

Az összes jelmezeket Micsey színigazgatónk bocsájtotta dicséretre-méltó előző-kenyességgel rendelkezésre.

Jakab Józsefné népdalokkal, Bod Péterné szavalattal gyönyörködtette a közönséget, míg Bod Etelka zongorajátékkal, Hamza Miska quartettje régi magyar kesergőkkel.

A tiszta jövedelem meghaladta a 700 koronát... Most már oszladoznak a vendégek a gyönyörű fürdőről.

Székelny Lapok Marosvásárhely, 1901. augusztus 15.

alapján közreadja: Pehtő Csongor

KÖNYVSAROK

SANIEE PARINOUSH – A MEGBOCSÁTÁS KÖNYVE

Attól a naptól fogva, amikor rádöbbenem, hogy néma vagyok, már magától a szótól is ingerült lettem. Amikor némának neveztek, éktelen haragra gerjedtem, ordítottam, nekimentem a sértegetőnek vagy összetörtem valamit. Amikor végre elfogadtam az igazságot, megváltoztak az érzéseim is. Inkább azt éreztem, hogy a torkomon akadt valami, és egy kést döftek a szívembe. A színek elsárgultak, a nap nem süttött többé. Bevacoltam magam egy sarokba, felhúztam a térdemet, lehajtottam a fejem, és imádkoztam, hogy legyek egészen kicsi. Olyan kicsi, hogy senki ne vehessen többé észre. Nem akartam játszani, és nevetni sem tudtam. És semminek sem tudtam örülni. Ez az állapot néha egy-két napot is eltartott. Mennyi időnek tűnik ez egy négy éves gyerek számára? Mint egy felnőtt embernek pár hónap. Ennél talán jobb volt, amikor

agresszívan reagáltam. Ilyenkor leszidtak és elfenekeltek. Sírtam, de legalább gyorsan vége lett. Mindössze pár órát tartott az egész.” (részlet a regényből)

Az ötéves Saháb nem beszél. Tudna beszélni, de inkább hallgat. Némassága miatt a körülötte levők fogyatékosnak tartják, a gyerekek pedig csúfolják, és visszaélnék jóhiszeműségével.

A kisfiú bezárkózik külön kis világába két képzeletbeli barátjával, Ászival és Bábival, akik valójában Saháb lelkének két aspektusát szimbolizálják. Így hárman próbálnak igazságot teremteni a felnőttek olykor teljességgel érthetetlen világában. Sahábnak nincsenek nagy vágyai csak annyit szeretne, hogy szeressék, és az apja is elfogadja olyanak, amilyen.

Két hang váltja egymást a regényben: a

(folytatás a 7. oldalon)

(folytatás a 6. oldalról)

történetet hol Saháb, hol édesanyja meséli, aki szenved az apa és fia közt dúló háborútól. Sahábnak hosszú utat kell megtennie, amíg eljut a megbocsátásig. Ha eljut egyáltalán.

A regény bepillantást nyújt a gyerekek érzékeny lelki világába, egy öt éves gyerek szemén keresztül szemlélhetjük a felnőttek különös, ijesztő, érthetetlen világát. Meg-

ismerkedhetünk a kisfiú gondolkodásmódjával, logikájával, ahogy a körülötte levő világot próbálja értelmezni, ahhoz igazodni. Sok kérdés merül fel a történetet olvasva, annál is inkább ha ezt a gyermeki logikát belehelyezzük jelenünkbe, mindennapjainkba, a saját rohanó, stresszes életstílusunkba, ahol mindig sietünk, semmire nincs időnk.

Felmerül a kérdés, hogy vajon a mi gyerekeink hogyan értelmezik viselkedésünket, mit értenek meg verbális és non-verbális kommunikációból. És mi tényleg értjük őket? Vajon, vajon....

A regény kölcsönözhető a Kamenitzky Antal Városi Könyvtárban. Sok szeretettel várjuk olvasóinkat!

Kiss Éva, könyvtáros

RÁKAY PHILIP: SZABADSÁG TÉR'56. A KOMMUNISTA TERROR AKTÁI I-II.

fotó: Moga Attila

A két vaskos kötet (közel kilencszáz oldal) még 2019-ben megjelent, de csak nemrég vehettem kézbe. Először csak átlapoztam, hiszen minden oldalon archív fotók vannak, ezekkel illusztrálta a szerző a politikai eseményeket. A szerző ugyan nem történész, (televíziós műsorvezető az M1 csatornán), de történészekkel, szakértőkkel készítette interjúit és velük együtt beszél ki át a 20. század fontosabb történelmi eseményeit. Ez által tisztelegnek is „az ismert és ismeretlen hősök előtt, akik az évtizednyi megpróbáltatás és szenvedés dacára sem adták fel elveiket, s mindannyiunknak példát mutattak”. Az 1945 utáni magyar történelmet ismerhetjük meg. Soha nem látott részletességgel, hiteles forrásokra építve dolgozza fel a magyar történelem legvéresebb korszakát 1919-től az 1956-ot követő megtorlásokig. Nagyon sok hasonlóságot fedezhetünk fel a romániai eseményekkel kapcsolatosan.

Az első állomás az első világháború utáni Tanácsköztársaság megalakulása (1919. március 21). Néhány, a Szovjetunióból hazavezényelt kommunista 1918 novemberében

megalakította a Magyar Kommunista Pártot. Kun Béla és társai egykori orosz hadifoglyok felépítettek egy szovjet típusú politikai rendszert, ami 133 napig tartott. Kegyetlenkedéseiknek sok áldozata volt. Könyörtelenül leszámoltak mindenki ellen, aki a szocializmus építése ellen volt. Károlyi Mihály, az ellenzék vezére, átvette a hatalmat. Államosítottak, s ezzel tönkretették a gazdaságot. A köztörvényesekből alakult kormány brutális kegyetlenséggel gyilkolt. „Vörös terror” néven kerültek be a történelembe.

1919 tavaszán megalakult a Károlyi Gyula gróf ellenkormány (Aradon, majd Szegeden). Horthy Miklós ellentengernagyot ki nevezték honvédelmi miniszternek.

A gr. Bethlen István vezette kormány gazdasági stabilitást ért el. Bevezették a pengőt (1926). Elvégezték a földosztást. Egymillió hold földet osztottak ki, családonként mintegy 5 holdat. Gr. Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatási miniszter idejében iskolák és tanítói lakások épültek. Csökkent az írástudatlanok száma (80-10%).

A politikai rendőrség (Államvédelmi

Osztály) 1945 januárjától megkezdte a megtorló intézkedések sorozatát. A háború utáni évek nincstelensége (élelmiszerjegyek bevezetése) folytatódott az államosítással, majd a szövetkezetesítéssel (kollektivizálás). 1947-ben Rákos kierőszakolta az 1945-ös választási törvény módosítását, lévén, hogy '45-ben a Kiszgazda párt nyerte meg a választásokat 57%-kal, a kommunisták alig 17%-ot kaptak. 1947-ben választásokat tartottak. Az embereket szervezeten szállították a települések között és több helyen is szavaztak. 730 ezer embert kizártak a választásból. Így is csak 45,5%-ot értek el. Letartóztatták Kovács Bélát, a Kiszgazda párt főtitkárát, Nagy Ferenc miniszterelnök emigrációba kényszerült. Felszámolták a Magyar Függetlenségi Pártot és megkaparintották a hatalmat. A Rákosi korszak (1949-1956) borzalmairól lehet olvasni a jól dokumentált könyvben.

Az 56-os forradalomról szintén részletes képet kapunk, ha van türelmünk végigolvasni az események leírását, látva a fotókon a borzalmakat. Október 23-án egy békés tünetéssel kezdődött, amit véres sortűz fogadott. Fegyveres felkeléssé alakult, ami a kormány bukásához vezetett. A szovjetek visszavonultak. Megkezdődött az ország demokratizálódása. Új kormány alakult, de november 4-én a szovjet csapatok hadüzenet nélkül háborút indítottak Magyarország ellen. A Nyugat tétlenül nézte, hogy mi történik Magyarországon. Győzött a túlerő (akárcsak 1849-ben). 2 652 magyar és 720 szovjet állampolgár esett el és 200 ezer magyar menekült nyugatra. 1957 januárjától tömegesen börtönözték be a forradalom résztvevőit, majd sokukat (229 civilt) kivégeztek, pedig Kádár János november 4-i felhívásában tett ünnepélyes ígéretet, mely szerint „egyetlen dolgozónak sem esik bántódása amiatt, hogy az október 23-án kezdődött tömegmegmozdulásokban részt vett.”

Farkas Aladár

BORSZÉK ÚJKORI TÖRTÉNETE KORABELI SAJTÓTERMÉKEK HASÁBJAIN UTUNK (1946-1989)

1948. 08. 21/16. sz. közli Salamon László versét „Fürdői levél” (egy négyszakasos vers).

1949. 10. 1/20. sz. Nagy István és Létay Lajos Borszáken találkoztak az itt nyaraló munkásokkal. Létay ittélé alatt egy versciklust írt Borszákról.

1955. 10. 14/41. sz. egy érdekes és ritka fáról ír, ami a földtörténet harmadkorában Borszáken is élt. Levéllenyomatát ma is őrzik a kolozsvári botanikus kert múzeumában. Érdekessége, hogy a törzsből kinövő ágak 2-3 méteres ívben visszahajlanak saját törzsükbe.

1956. 03.16/11. sz. Földes Mária: „Két ember”, karcolat a borszáki postahivatalról, annak két alkalmazottjáról, Micikéről és Vilmáról.

1956. 08. 24/34. sz. közli a borszáki Váradi Zsuzsa írását „Találkozás mai költészetünkkel”. Szabédi költészetét méltatja. (Jó volna tudni ki volt ez a Váradi Zsuzsa?).

1961. 01. 13/2. sz. Méhes György riportja Truta Emil tervezővel. Borszáki üzletházat terveznek. 3 üzlet és teraszos cukrászda terve készül.

1961. 06. 9/23. sz. Papp Ferenc borszáki riportja „Százhetvenezzer” címen, arról szól, hogy a borvíz töltődénél hogyan tudnak újabb megtakarításokat végezni.

1963. 10. 18/42. sz. Deák Tamás elemzi Horváth István „Borszáki fenyvesben” versciklusát: Fenyőalagút, Forrón és Örökké.

1964. 08. 7/32. sz. Balogh Péter szobrász-

művész galaci Tiglina negyedben készülő Oszlopát mutatja be, amely borszáki travertinből készül.

1965. 09. 3/36. sz. Székely János méltatja Eusebiu Camilar (1910-1965) műfordítót, aki Borszáken is megfordult.

1965. 11. 12/46. sz. Vasile Alecsandri: „Séta a hegyekbe” Irodalmi Könyvkiadó, 1965 című prózáját ismerteti. Köllő Károly fordította ma-gyarra. Alecsandri a borszáki élményeit meséli el ebben az írásában. Első magyar fordítója Ács Károly volt 1857-ben.

1969. 06. 20/25. sz. Banner Zoltán interjúja Balogh Péter szobrászművésszel, aki borszáki travertinből készíti szobrai (Vasutas Emlékmű). Egy 3 méteres travertinből faragott figurális talapzatból 16-17 méteres stilizált emberi alakok magaslanak ki. Díjazott pályamű.

1969. 06. 20/25. sz. Földes Mária regényrészletét az „Örökzöld tisztás”-t olvashatjuk. Nyikulita betyár viselt dolgairól is hallhatunk.

1969. 08. 15/33. sz. Baróti Pál a Levélbontás rovatban válaszol Kamenyitzky Antal levelére.

1970. 11. 20/47. sz. Márki Zoltán válasza Kamenyitzky Antal levelére.

1971. 01. 15/3. sz. közli Kiss Jenő négysoros versét Borszákról: „Borszá vizé”.

1972. 07. 21/29. sz. Földes Mária: „Levélfele régi és új színésznemzedékről” írását olvashatjuk.

- Márton Gyula felidézi hogyan találkozott Borszáken 1841-ben Döbrentei Gábor a csángó Petrás Incze János moldvai pappal, akit felkért, hogy válaszoljon 33 csángóságot érintő kérdésre (nyelvjárás, néprajz stb). Petrás Rokonföldi álnéven értékes anyagot tett közé a Magyar Nyelvőrben.

1975. 04. 25/17. sz. Bágyonyi Szabó István, „Ahol a medvének járása volt” c. riportjában a 87 éves borszáki Váradi bácsival beszélget. Több érdekességet is megtudunk: Wolf fakereskedőről, Nyikulita betyárról, Szabi Sanyiról a medvevadászról, a Bémekről, akik 1848-ban harcoltak Bem seregében.

1977. 03. 18/11. sz. Murádin Jenő elmeséli Szathmári Pap Károly festőművész találkozását Borszáken Bibescu herceggel.

1983. 07. 8/27. sz. Vita Zsigmond arról ír, hogy Veress Gábor 1908 nyarán Borszáken gyűjtött népdalt és a Molnár Anna balladájának 6. változatát itt jegyezte le.

1986-os Utunk Évkönyvben Molnos Lajos cikkét olvashatjuk. Gyerekkorában apjával járt Borszáken echós szekéren hozták a korondi cserepeket eladásra. Ez ihlette „A gyékényes szekér” c. versét is.

1987. 10. 9/41. számában az Utunk szerkesztősége Tamás Mária író haláláról értesíti olvasóit.

Amint láthatják a kedves olvasók, sok érdekes információt olvashatunk a régi, porosodó újságok hasábjain. Következő lapszámunkban a Vasárnapi Újságot lapozzuk fel.

Összeállította, Farkas Aladár

ANYAKÖNYVI HÍREK

Születés

Băciuc Răscol Petru - Cezar 2020.02.10
Schiller Szilveszter - András 2020.02.24
Hidvégi Brigitta - Zsanett 2020.02.25

Házasság

Mazai Nándor-Szilveszter-Zsuzsics Klára-Cintia 2021.02.05

Elhalálozás

Balaş Vasile 1934.10.01 - 2021.02.21
Csengeri Bela 1944.04.18 - 2021.02.14
Szócs Francisc 1934.06.03 - 2021.02.09
Vizoli Roza 1943.06.14 - 2021.02.08
Vakkon Alexandru 1949.09.01 - 2021.02.02
Majecki Anton 1951.05.05 - 2021.02.01
Ambrus Iosif 1935.11.24 - 2021.01.26

SAKK VODA COSTELLE

A januári számban megjelent feladvány megoldása:

1 Vd4!-cxd4
2 Bf7-Kc5(d3)
3 Bc7#
Megoldás: Vodă Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást kiadják el a turizm. borsac@gmail.com e-mail címre. A megoldást a következő számban közöljük.

A fehér lép. Matt 7 lépésből!

BORSZÁKI POLGÁRMESTERI HIVATAL

Str. Carpați, nr. 6/A

ISSN 1224 - 1709

Felelős szerkesztő: Moga Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Fazakas Mihály Emese, Ferenczy József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Márton József, Pethő Csongor, Rédei Botond

Számitógépes szerkesztés: Moga Attila

Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós